

SPRAWOZDANIE Z OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ „KRAJOBRAZ KULTUROWY A TURYSTYKA”

REPORT FROM NATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE "LANDSCAPE AND CULTURAL TOURISM"

Łukasz Zbucki

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

W dniach 23-24 września 2011 roku w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Krajobraz kulturowy a turystyka”. Uroczystego otwarcia konferencji dokonał Prorektor PSW ds. studenckich dr Wiesław Romanowicz. Organizatorem konferencji był Instytut Turystyki i Rekreacji PSW w Białej Podlaskiej, zaś pomysłodawcą, a zarazem przewodniczącym komitetu naukowego był prof. dr hab. Józef Wojtanowicz.

Celem nadrzędnym konferencji było zwrócenie uwagi na wartości, które niesie dla człowieka turystyka. Są to wartości poznawcze, kształtujące, wychowawcze, inaczej mówiąc kulturotwórcze. Cel ten można realizować poprzez promocję krajobrazu kulturowego, który jest rezultatem wzajemnego oddziaływania środowiska przyrodniczego i antropogenicznego.

Przedmiotem dywagacji były uwarunkowania środowiskowe oraz szeroko pojęte dziedzictwo kulturowe wpływające w dużej mierze na atrakcyjność turystyczną regionu, a tym samym – istotnie, na rodzaj i charakter konsumpcji turystycznej.

Problematyka konferencji koncentrowała się wokół następujących zagadnień: turystyka, geoturystyka a krajobraz kulturowy – wzajemne relacje, dziedzictwo kulturowe jako podstawowy czynnik kształtowania regionów turystycznych, ekoturystyka a ochrona krajobrazu kulturowego, krajobraz kulturowy w zrównoważonym rozwoju turystyki.

Jako pierwszy w obradach wystąpił prof. dr hab. Józef Wojtanowicz z referatem „Krajobraz kulturowy a turystyka”. Zwrócił uwagę, że hasło tytułowe konferencji zawiera co najmniej dwa problemy: krajobraz kulturowy i krajobraz kulturowy a turystyka. Prelegent wyjaśnił znaczenie tych haseł i na czym polegają związane z nimi problemy. Kolejnymi prelegentami obrad plenarnych byli: prof. dr hab. Franciszek Midura

z wykładem „Schroniska w krajobrazie polskich gór” oraz prof. dr hab. Maciej Jędrusik z wykładem „Rola wysp u północno-zachodniego wybrzeża Madagaskaru w kreowaniu współczesnego ruchu turystycznego”.

Uczestnikami konferencji były osoby reprezentujące różne dziedziny nauki. Poniżej przedstawiono wykaz prelegentów i ośrodków, z których te osoby przybyły, wraz z tytułami wygłaszanych doniesień naukowych. Lista zawiera jedynie osoby, które zostały zakwalifikowane przez Komitet Naukowy konferencji do aktywnego udziału w konferencji:

- dr Beata Fornal-Pieniak, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, „Parki dworskie jako potencjał turystyczny w krajobrazie kulturowym Kotliny Sandomierskiej” i „Ocena zabytków w krajobrazie kulturowym powiatu tarnowskiego w aspekcie turystyki”,
- dr Izabela Kaczmarzyk, Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze, „Turystyczne znaczenie postindustrialnego krajobrazu Górnej Śląska”,
- dr Kazimierz M. Łyszcz, Politechnika Radomska, „Apetyt na obrazy. Turystyka w Toskanii”,
- dr Joanna Markowska, Iberdrola Renewables Polska, „Elektrownie wiatrowe jako potencjalny czynnik rozwoju turystyki w regionie”,
- dr Artur Zieliński, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, „Atrakcje turystyczne o ponadregionalnym znaczeniu w rejonie Staszowa na przykładzie Zespołu Pałacowego w Kurozwękach”,
- mgr Maciej Guz, Uniwersytet Łódzki, „Kultura ludowa jako czynnik kształtujący łowicki region turystyczny”,
- mgr Agnieszka Mandziuk, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, „Walory kulturowe

w krajobrazie leśnym na przykładzie Nadleśnictwa Tomaszów”,

- mgr Paulina Mrowczyk, mgr Grzegorz Madeja, Akademia Górniczo-Hutnicza, „Geoturystyka szansą krajów rozwijających się na przykładzie Rumunii”,
- mgr Agnieszka Nowak, mgr Natalia Tokarczyk, mgr Justyna Cygan, Uniwersytet Jagielloński, „Waloryzacja wybranych szlaków turystycznych w powiecie nowotarskim dla potrzeb ekoturystyki”,
- mgr Tomasz Parusel, Uniwersytet Śląski, „Regiony geoekoturystyczne w północno-zachodniej części Tadżykistanu” i „Zabytkowe dworce kolejowe w Polsce jako potencjalne atrakcje turystyczne”,
- mgr Kamila Węglarska, Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej, „Rola dziedzictwa kulturowego w procesie budowania marki terytorialnej”,
- mgr Łukasz Zbucki, PSW w Białej Podlaskiej, „Czy obiekty geoturystyczne są atrakcyjne?”.

W konferencji uczestniczyli ponadto zebrani nauczyciele akademicy z regionu, studenci oraz zainteresowane zagadnieniem osoby.

Tematyka konferencji skupiła się wokół aktualnych współcześnie problemów szeroko pojętej kulturowości w turystyce. Temat przewodni mówiący o krajobrazie kulturowym stanowi problem badawczy dla wielu środowisk naukowych w Polsce i na świecie. W trakcie obrad podejmowano zagadnienia wskazujące na problem prowadzenia dalszych badań dotyczących miejsca człowieka w zmieniającym się środowisku kulturowym. Wielokrotnie wskazywano na wpływ turystyki masowej na zachowania oraz styl życia ludności autochtonicznej w miejscach regularnie eksplo-

atowanych. W związku z tym zauważa się negatywne zmiany w warstwie kultury materialnej decydującej o zewnętrznym obliczu krajobrazu (degradacja środowiska naturalnego, urbanizacja itp.). Nieodzownym elementem krajobrazu jest również kultura niematerialna (duchowa) człowieka, która określa takie zjawiska jak obrzędy, zwyczaje, stosunki społecznie, religie itp. Zdaniem wielu prelegentów wartości kultury materialnej i duchowej należy pielęgnować i kultywować w zgodzie z zasadami rozwoju zrównoważonego. Zwrócono również uwagę, że brak jest jeszcze do końca wypracowanej metodologii nauczania turystyki i nauk o krajobrazie kulturowym, przez co krajobraz kulturowy jest bardzo złożony i nie jest jednoznacznie rozumiany. Obie te nauki wymagają interdyscyplinarnych badań i być może zmierzają do samodzielnych dyscyplin badawczych.

Uczestnicy konferencji wskazali potrzebę ciągłego zgłębiania tematu kulturowości. Podejmowana przez nich tematyka powinna być obecna w dalszych badaniach. Jako perspektywiczną problematykę wskazano:

- relacje człowiek – środowisko, a krajobraz kulturowy,
- rola czasu (historii) na kształtowanie krajobrazu kulturowego,
- znaczenie dziedzictwa kulturowego w rozwoju turystyki.

Podsumowania i zakończenia dokonał prof. dr hab. Józef Wojtanowicz serdecznie dziękując za uczestnictwo w obradach konferencji.

Materiały konferencji będą udostępnione w publikacji pt. „Krajobraz kulturowy a turystyka”.

Adres do korespondencji/ Mailing address: zbuckilukasz@op.pl